

Tisková zpráva

Nový typ koronaviru – média a informace o něm – Naše společnost – speciál – listopad 2020

- ⊙ Tři pětiny (60 %) české společnosti si myslí, že je množství informací o tom, jak se před nákazou koronavirem chránit, přiměřené, přibližně desetina (11 %) společnosti si myslí, že informací je v tomto ohledu málo, a více než čtvrtina (27 %) občanů soudí, že informací je dokonce spíše či příliš mnoho.
- ⊙ Nadbytek informací nejčastěji uváděli občané o aktuálním výskytu a šíření koronaviru v ČR, že je v tomto ohledu informací mnoho soudí více než dvě pětiny (44 %) z nich. Naopak nejvíce jim scházejí informace o ekonomické podpoře, kterou v souvislosti s šířením koronaviru v ČR poskytuje vláda.
- ⊙ Více než polovina (53 %) občanů záměrně omezuje množství informací, které se k nim o koronaviru dostávají. I přes toto záměrné omezování je zájem o sledování informací značný. Denní sledování dění kolem koronaviru v televizním a rozhlasovém vysílání, tištěných novinách či časopisech uvádí třípětinová většina (61 %) populace. Na internetových zpravodajských serverech, blozích, diskuzních fórech a sociálních sítích pak dění denně sleduje téměř polovina (49 %) veřejnosti.

Zpracoval:

Martin Spurný

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

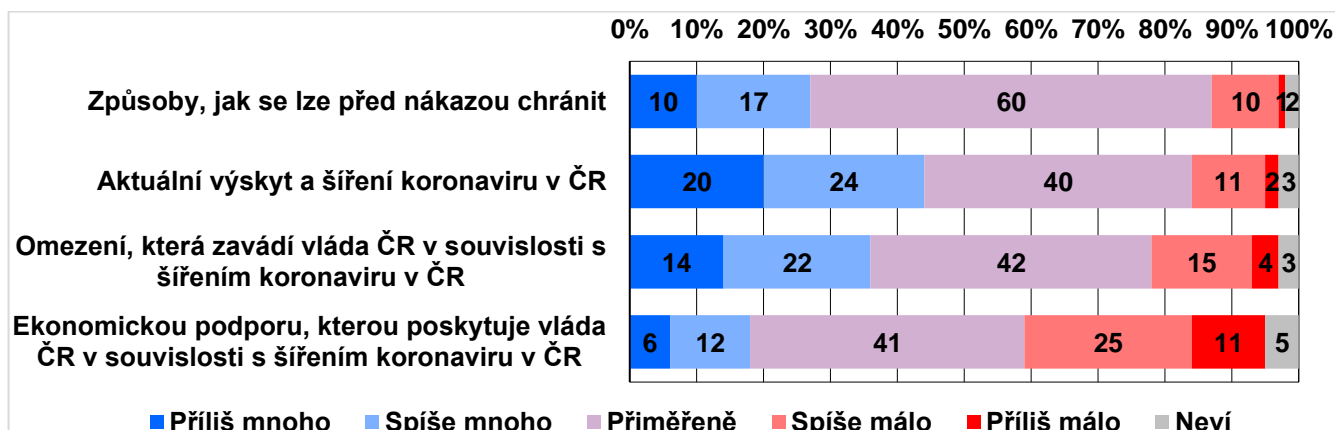
Tel.: 210 310 583; e-mail: martin.spurny@soc.cas.cz

Centrum pro výzkum veřejného mínění se ve svém speciálním výzkumu zaměřilo na mediální pokrytí koronavirové krize a na to, jak se čeští občané v informacích o novém typu koronaviru orientují. Speciální výzkum byl proveden v rámci projektu Naše společnost, za otázky a design šetření zodpovídá CVVM, data sbírala společnost Median.

Jak ukazují výsledky zachycené v grafu 1, lidé jsou nejvíce spokojeni s množstvím informací o způsobech, jak se lze před nákazou chránit. Jen zhruba desetina (11 %) si myslí, že informací je málo. Třípětinová většina (60 %) však považuje množství informací za přiměřené a více než čtvrtina (27 %) poukazuje na informační přesytenost, když uvádí, že informací je mnoho. Informování o aktuálním výskytu a šíření koronaviru považují za přiměřené už jen dvě pětiny (40 %) obyvatel a mírně převažují (44 %) ti, podle kterých je informací mnoho. Názor, že je množství informací nedostatečné, se pak objevil u více než desetiny (13 %) dotázaných. Omezení, která zavádí vláda ČR v souvislosti s šířením koronaviru v ČR, jsou přiměřeně informačně pokryta podle přibližně dvou pětín (42 %) populace, méně než dvě pětiny (36 %) uvádějí, že informací je mnoho a podle necelé pětiny (19 %) je informací málo. V případě ekonomické podpory, kterou poskytuje vláda ČR, si taktéž přibližně dvě pětiny (41 %) myslí, že je informací přiměřeně, u této otázky je v porovnání s ostatními nejvyšší podíl (36 %) těch, kteří si myslí, že informací je málo, a těch, kteří uvádějí, že informací je mnoho, není více než pětina (18 %).

Graf 1: Je příliš mnoho, nebo příliš málo informací o koronaviru pokud jde o: (v %)¹

Pozn.: Položky v grafu jsou seřazeny podle součtu odpovědí přiměřeně, spíše mnoho a příliš mnoho

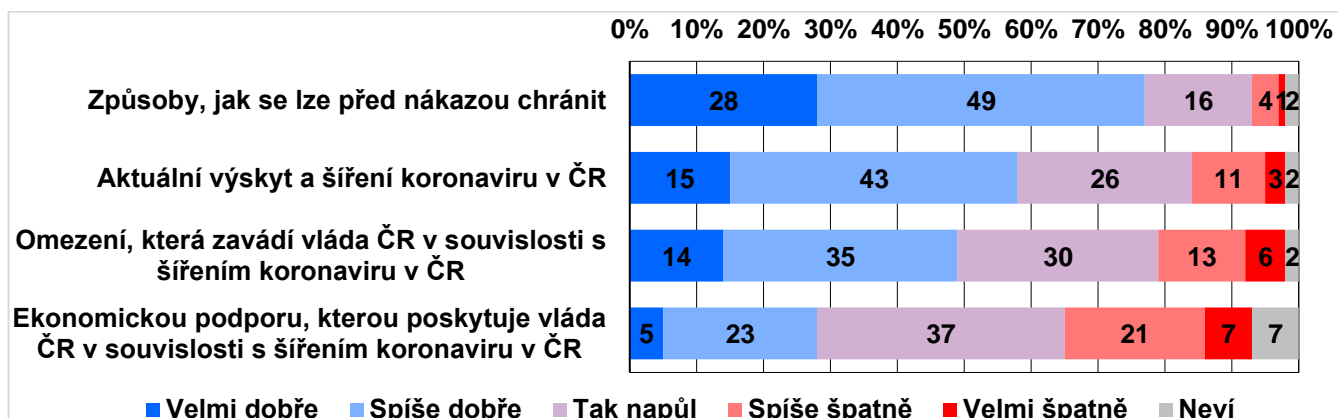
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost – speciál 2020, 30.10 – 19. 11. 2020, 1022 respondentů starších 18 let, kombinace metod CAWI a CATI.

Při bližším pohledu na sociodemografické charakteristiky se ukazuje jako významný faktor věk respondenta, když s informováním ve všech čtyřech hodnocených oblastech, jsou relativně nejspokojenější (uvadli možnost přiměřeně) občané starší 65 let. Z hlediska vzdělání a pohlaví se rozložení odpovědí příliš neliší. Jediná statisticky významná odlišnost od průměru populace je v případě lidí s terciárním vzděláním, ti méně často uváděli, že informací o způsobech, jak se před koronavirem chránit, je mnoho. Jako významný prediktor se ukazuje hodnocení současné ekonomické situace, když ti, kteří hodnotí ekonomickou situaci špatně, častěji uváděli, že je informací o ekonomické podpoře vlády málo, a naopak, ti kteří uvádějí, že je situace dobrá, si častěji myslí, že je informací přiměřeně nebo mnoho. Opačný vztah je u omezení, která zavádí vláda ČR, kdy ti, kteří hodnotí ekonomickou situaci jako špatnou, častěji uváděli, že informací je v této oblasti mnoho, a ti, kteří ji hodnotí kladně, častěji uváděli, že je informací o omezeních ze strany vlády ČR přiměřeně.

V další otázce jsme se zeptali českých občanů, jak se v uvedených čtyřech oblastech orientují. Z výsledků, které jsou zobrazeny v grafu 2, je zřejmé, že zdaleka nejlépe se občané orientují ve způsobech, jak se lze před nákazou chránit. Více než tři čtvrtiny (77 %) uvádí, že se v těchto způsobech orientují dobře, přibližně šestina (16 %) uvedla, že se orientuje tak napůl a jen minimum občanů (5 %) uvedlo, že se orientuje špatně. Nadpoloviční většina (58 %) občanů se také dobře orientuje v informacích o aktuálním výskytu a šíření koronaviru v ČR, přibližně čtvrtina (26 %) tak napůl a více než desetina (14 %) špatně. Přibližně polovina (49 %) obyvatel se orientuje dobře v omezeních, která zavádí vláda ČR v souvislosti s šířením koronaviru v ČR, tři desetiny (30 %) se orientují tak napůl a téměř pětina (19 %) špatně. Obdobně jako z pohledu na dostatek informací v předchozí otázce si stojí nejhůře orientace v ekonomické podpoře ze strany vlády ČR, když dobrou orientaci uvedly méně než tři desetiny (28 %), tak napůl 37 % obyvatel a špatně 28 %. U této otázky byl vyšší podíl (7 %) odpovědí „nevím“ než u třech předchozích otázek.

¹ Znění otázky: „Je podle Vás příliš mnoho, nebo příliš málo informací o koronaviru pokud jde o: a) aktuální výskyt a šíření tohoto koronaviru v ČR, b) omezení, která zavádí vláda ČR v souvislosti s šířením tohoto koronaviru v ČR, c) ekonomickou podporu, kterou poskytuje vláda ČR v souvislosti s šířením tohoto koronaviru v ČR, d) způsoby, jak se lze před nákazou chránit?“ Možnosti odpovědí: Příliš mnoho, spíše mnoho, přiměřeně ne, rozhodně ne.

Graf 2: Orientuje se dobře, nebo špatně v informacích o koronaviru pokud jde o: (v %)²

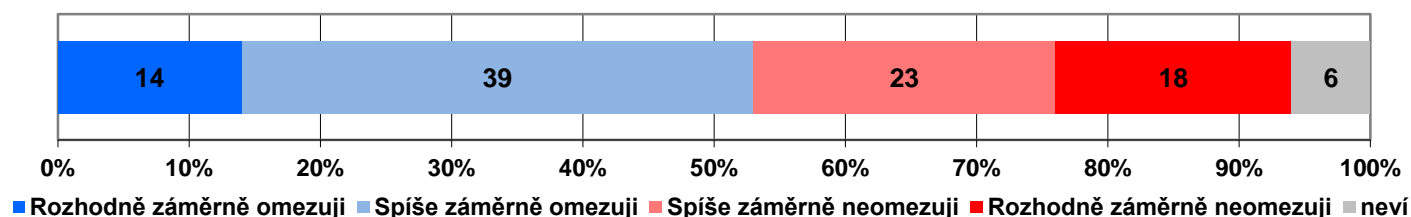

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost – speciál 2020, 30.10 – 19. 11. 2020, 1022 respondentů starších 18 let, kombinace metod CAWI a CATI.

Odpovědi na obě otázky – množství informací o koronaviru a orientace v nich – jsou pochopitelně vzájemně korelovány. Tento vztah však nelze efektivně vyjadřovat pořadovými korelacemi, jelikož odpovědi se odlišují v prostřední odpovědi, když možnost „přiměřeně“ je věcně možné interpretovat jako ideální stav, nikoliv však možnost „tak napůl“. Lze však říci, že ti, kteří se dobře orientují ve všech čtyřech zmíněných oblastech, také relativně častěji uvádějí, že informací je buď přiměřeně, případně mnoho. U orientace v informacích o aktuálním výskytu koronaviru, omezeních ze strany vlády ČR a ekonomické podpoře jsme zaznamenali, že nejhůře jim rozumí – uváděli možnost špatně – občané v nejmladší věkové kategorii 18 až 24 let. Nejlepší orientaci uváděli respondenti v druhé nejstarší věkové kategorii na rozhraní produktivního a důchodového věku 55 až 64 let.

Z první otázky aktuálního výzkumu na množství informací je zřejmé, že část populace si myslí, že informací je mnoho či dokonce příliš mnoho. V kontextu tohoto poznatku je pochopitelné, že část obyvatelstva se bude informacím o koronaviru vyhýbat. Záměrné omezování informací o koronaviru ukazuje graf 3. To, že omezuje množství informací, které se k němu dostanou, uvedla více než polovina (53 %) české veřejnosti, přičemž 14 % uvedlo, že informace rozhodně omezuje a 39 % spíše omezuje, naopak dvě pětiny veřejnosti (41 %) žádné takové omezení nečiní (23 % spíše množství informací záměrně neomezuje, 18 % rozhodně neomezuje).

Graf 3: Záměrné omezování množství informací o koronaviru (v %)³

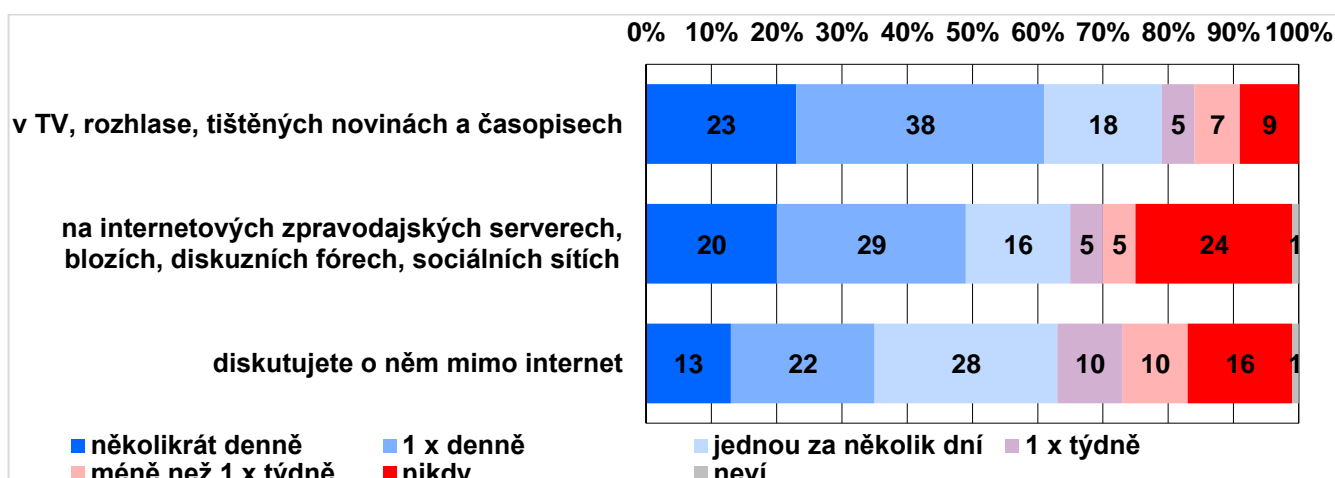
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost – speciál 2020, 30.10 – 19. 11. 2020, 1022 respondentů starších 18 let, kombinace metod CAWI a CATI.

V souvislosti se situací spojenou s šířením nového typu koronaviru jsme se všech respondentů dále zeptali, jak často sledují dění kolem koronaviru v různých typech sdělovacích prostředků (viz graf 4).⁴

² Znění otázky: „Orientujete se dobře, nebo špatně v informacích o koronaviru pokud jde o: a) aktuální výskyt a šíření tohoto koronaviru v ČR, b) omezení, která zavádí vláda ČR v souvislosti s šířením tohoto koronaviru v ČR, c) ekonomickou podporu, kterou poskytuje vláda ČR v souvislosti s šířením tohoto koronaviru v ČR, d) způsoby, jak se lze před nákazou chránit?“ Možnosti odpovědí: Velmi dobře, spíše dobře, tak napůl, spíše špatně, velmi špatně.

³ Znění otázky: Omezujete, nebo neomezujete záměrně množství informací, které se k Vám dostávají o koronaviru? Možnosti odpovědí: Rozhodně záměrně omezují, spíše záměrně omezují, spíše záměrně neomezují, rozhodně záměrně neomezují.

Graf 4: Sledování dění kolem koronaviru (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost – speciál 2020, 30.10 – 19. 11. 2020, 1022 respondentů starších 18 let, kombinace metod CAWI a CATI.

Více než tři pětiny (61 %) českých občanů sledovaly v listopadu dění kolem koronaviru v televizním či rozhlasovém vysílání, v tištěných novinách nebo časopisech alespoň jednou denně, z toho 23 % několikrát denně a 38 % jedenkrát denně. Necelá jedna pětina (18 %) pak toto dění v uvedených sdělovacích prostředcích sledovala jednou za několik dní, dvacetina (5 %) jedenkrát týdně, 7 % méně než jednou za týden a necelá desetina (9 %) českých občanů nesledovala dění kolem koronaviru v televizi, rozhlase či tištěných novinách a časopisech vůbec. Sledování dění kolem koronaviru na internetových zpravodajských serverech, blozích, diskuzních fórech či sociálních sítích se několikrát denně věnovala celá pětina (20 %) obyvatel, téměř tři desetiny (29 %) se mu věnovaly jednou denně, 16 % jednou za několik dní, 5 % lidí 1x týdně, jiných 5 % méně než 1x týdně a téměř čtvrtina (24 %) takto nesledovala dění kolem koronaviru vůbec. Dění kolem koronaviru, pak bylo pro české občany také častým námětem diskuzí mimo internet, když o něm diskutovala více než desetina (13 %) z nich několikrát denně, více než pětina (22 %) uvedla, že takto diskutovala jednou denně. Takřka tři desetiny (28 %) oslovených uvedly, že diskutovaly o dění kolem koronaviru mimo internet jednou za několik dní, 10 % asi jedenkrát týdně, 10 % pak méně než jednou týdně a 16 % uvedlo, že vůbec o dění kolem koronaviru nediskutovalo.

Sledování dění kolem koronaviru prostřednictvím rádia, televize či tištěných novin nebo časopisů bylo nejvíce frekventované u lidí starších 65 let, když se mu alespoň jednou denně věnovaly více než tři čtvrtiny (76 %) z nich. S klesajícím věkem klesá také frekvence sledování tohoto dění prostřednictvím uvedených sdělovacích prostředků, a u nejmladší věkové kategorie 18 až 24 let denní sledování nepřekračuje tři desetiny (28 %) populace. Věk hraje roli i u sledování dění kolem koronaviru na internetových zpravodajských serverech, blozích, diskuzních fórech či na sociálních sítích, denní sledování je však rovnoměrněji rozprostřeno napříč věkovými skupinami, s věkem neklesá, a osciluje přibližně kolem poloviny populace, zlom nastává až u nejstarší věkové skupiny starších 65 let, kde denní sledování uvádí přibližně pětina (21 %).

Tabulka 1 ukazuje srovnání otázky na sledování dění kolem koronaviru na třech srovnatelných výzkumech z letošního roku. Relativně nejnižší frekvence denního sledování (tradiční média, nová média, a osobní diskuze) byla v červnu letošního roku, nejvyšší naopak v aktuálním výzkumu, ale jen jedna položka na sledování nových médií je mírně vyšší (statisticky významně) než ve výzkumu z letošního května, zbývající dvě jsou srovnatelné.

⁴ Znění otázky: Jak často sledujete dění kolem koronaviru: a) v televizi, rozhlase, tištěných novinách a časopisech, b) na internetových zpravodajských serverech, blozích, diskuzních fórech a na sociálních sítích (např. Facebooku, Twitteru nebo Instagramu), c) a diskutujete o něm mimo internet? Možnosti odpovědí: Několikrát denně, 1 x denně, jednou za několik dní, 1 x týdně, méně než 1x týdně, nikdy.

Tabulka 1: Sledování dění kolem koronaviru (v %) srovnání

	květen 2020	červen 2020	listopad 2020
	denně/ostatní	denně/ostatní	denně/ostatní
V TV, rozhlase, tištěných novinách a časopisech	60/40	54/46	61/39
na internetových zpravodajských serverech, blozích, diskuzních fórech, sociálních sítích	45/55	40/60	49/51
Diskutuje o něm mimo internet	34/66	25/75	35/65

Pozn.: „denně“ znamená součet odpovědí „několikrát denně“ a „1x denně“, „ostatní“ je součtem odpovědí „jednou za několik dní“, „1x týdně“, „méně než 1x týdně“, „nikdy“ a „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost – speciál 2020, 7. – 23. 5. 2020, 1043 respondentů starších 18 let, kombinace metod CAWI a CATI a Naše společnost – speciál 2020, 4. – 17. 6. 2020, 1011 respondentů starších 18 let, kombinace metod CAWI a CATI a 30.10 – 19. 11. 2020, 1022 respondentů starších 18 let, kombinace metod CAWI a CATI.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	<i>Naše společnost – speciál 2020</i>
Realizátor:	<i>Median, s.r.o.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
Termín terénního šetření:	<i>30.10 – 19. 11. 2020</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání, ekonomické postavení, frekvence užívání internetu</i>
Vážení dat:	<i>pohlaví, věk, vzdělání, kraj velikost místa bydliště, ekonomické postavení a užívání internetu, věk x vzdělání, pohlaví x kraj, věk x kraj, vzdělání x kraj, velikost místa bydliště x kraj</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 18 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1022</i>
Metoda sběru dat:	<i>Kombinace dotazování CAWI a CATI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>KK17, KK18, KK19, KK20</i>
Kód zprávy:	<i>oz201209</i>
Zveřejněno dne:	<i>9. prosince 2020</i>
Zpracoval:	<i>Martin Spurný</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (zde je to obyvatelstvo České republiky starší 18 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce a u tohoto speciálního výzkumu také na ekonomické postavení a frekvenci užívání internetu. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velikých obcí atd.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 18 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.

„Aktivita byla podpořena Strategii Akademie věd AV21 v rámci výzkumného programu „Globální konflikty a lokální souvislosti: kulturní a společenské výzvy.“.